

Konkurs Geograficzny
dla gimnazjalistów województwa zachodniopomorskiego
w roku szkolnym 2018/2019

Etap rejonowy

Drogi Uczniu!

Przed przystąpieniem do pracy z testem **zakoduj swoje dane na karcie odpowiedzi** zgodnie z poleceniem komisji konkursowej.

Za chwilę będziesz rozwiązywać test, który składa się z **35 zadań** zamkniętych. Każde zawiera **cztery odpowiedzi**, z których **tylko jedna jest poprawna**. Znajdź ją i zaznacz wyłącznie na załączonej **karcie odpowiedzi**.

W przypadku pomyłki błędą odpowiedź obwiedź kółkiem i zaznacz nową, poprawną. Jeżeli zaznaczysz więcej niż jedną odpowiedź bez wskazania, która jest prawidłowa, to żadna z nich nie będzie uznana.

Pracuj spokojnie i uważnie. W czasie rozwiązywania zadań możesz używać linijki i prostego kalkulatora. Na karcie odpowiedzi nie używaj ołówka, gumki ani korektora. Po zakończeniu pracy sprawdź, czy udzieliłeś wszystkich odpowiedzi.

Na rozwiązanie zadań masz **90 minut**.

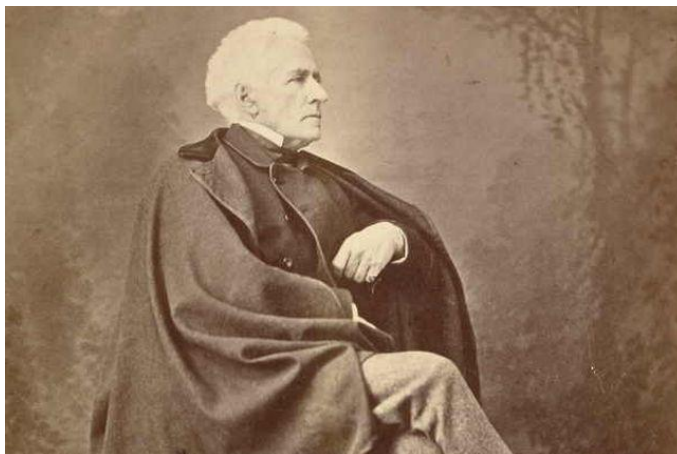
Powodzenia!

Zadanie 1. (0-1 pkt)

*Jeden z najwybitniejszych Polaków XIX wieku zdobył międzynarodową sławę za sprawą swoich odkryć i badań, prowadzonych przede wszystkim w Australii, gdzie badał m.in. najwyższe pasmo górskie – Wielkie Góry Wododziałowe, nazywając jego **najwyższy szczyt Górą Kościuszki**. Odkrył również australijskie złoża ropy, złota i węgla brunatnego, a także napisał pierwszą, naukową książkę o Australii – „Fizyczny opis Nowej Południowej Walii i Ziemi van Diemena”.*

Tym badaczem był:

- A. Ignacy Dowejko.
- B. Henryk Arctowski.
- C. Paweł Edmund Strzelecki.
- D. Benedykt Dybowski.

Zadanie 2. (0-1 pkt)

Średnie zasolenie Morza Bałtyckiego zilustrowano metodą izolinii zwanej:

- A. izobarą.
- B. izohipsą.
- C. izohietą.
- D. izohaliną.

Zadanie 3. (0-1 pkt)

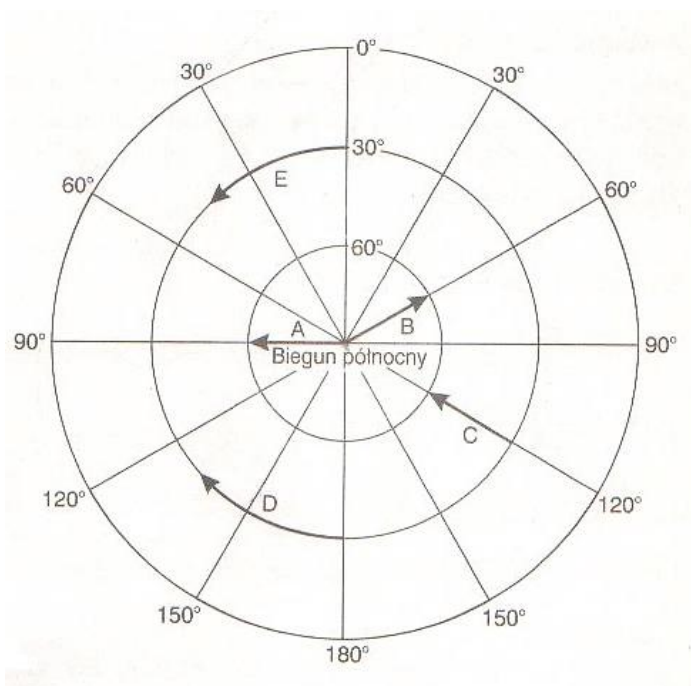
Turyści planowali spływ kajakowy Wisłą od Sandomierza do Puław. Długość trasy wynosiła 105 km. Na mapie w skali 1:250 000 będzie to:

- A. 42 cm.
- B. 75,5 cm.
- C. 19 cm.
- D. 55 cm.

Zadanie 4. (0-1 pkt)

Rysunek przedstawia układ południków i równoleżników. Jaki kierunek wskazywałaby strzałka C, gdyby rysunek ilustrował półkulę południową?

- A. Północno-zachodni.
- B. Południowo-zachodni.
- C. Północny.
- D. Południowy.

Zadanie 5. (0-1 pkt)

Jezioro Śniardwy zajmuje powierzchnię 113,8 km². Na mapie wykonanej w skali 1:1 000 000 zajmie ono powierzchnię:

- A. 113,8 cm².
- B. 0,01 cm².
- C. 11,38 cm².
- D. 1,138 cm².

Zadanie 6. (0-1pkt)

Który rok w kalendarzu gregoriańskim był rokiem przestępnym?

- A. 1900.
- B. 2000.
- C. 1983.
- D. 1961

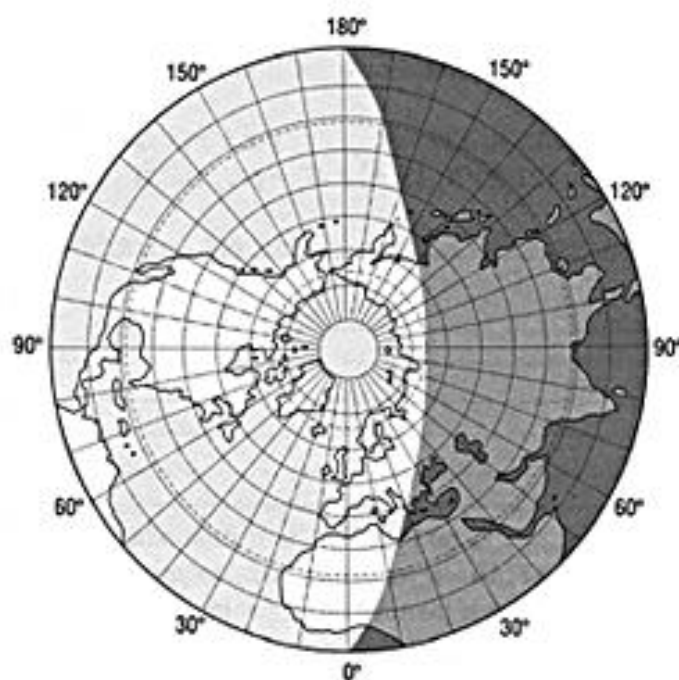
Zadanie 7. (0-1pkt)

Współrzędne geograficzne dla Poznania wynoszą 17°E ; $52^{\circ}30'\text{N}$, a dla Augustowa 23°E ; 54°N . Ile wynosi różnica czasu słonecznego między tymi miastami?

- A. 24 minuty.
- B. 17 minut.
- C. 54 minuty.
- D. 6 minut.

Zadanie 8. (0-1pkt)

Rysunek przedstawia oświetlenie Ziemi w jednym z dni przesileń w roku.

Wskaż zdanie, które jest błędne.

- A. Słońce w tym dniu góruje na wysokości $43^{\circ}06'$ na Zwrotniku Raka.
- B. Najkrótszy cień w roku padający w południe można zauważyć tego dnia na półkuli północnej.
- C. Na półkuli południowej jest najkrótszy dzień w roku.
- D. Na biegunie południowym panuje w tym dniu noc polarna.

Zadanie 9. (0-1pkt)

Warstwa granitowa posiada gęstość około $2,7 \text{ g/cm}^3$, zaś warstwa bazaltowa $3-3,4 \text{ g/cm}^3$.

Wraz z głębokością:

- A. gęstość materii wynosi około 3 g/cm^3 .
- B. gęstość materii maleje tak, że w jądrze wewnętrznym wynosi $0,3 \text{ g/cm}^3$.
- C. gęstość materii rośnie i w jądrze wewnętrznym dochodzi do 17 g/cm^3 .
- D. gęstość materii nie zależy od głębokości.

Zadanie 10. (0-1 pkt)

Wskaż element niespełniający kryterium przyporządkowania.

- A. Bomby wulkaniczne.
- B. Mogoty.
- C. Pumeks.
- D. Lapille.

Zadanie 11. (0-1pkt)

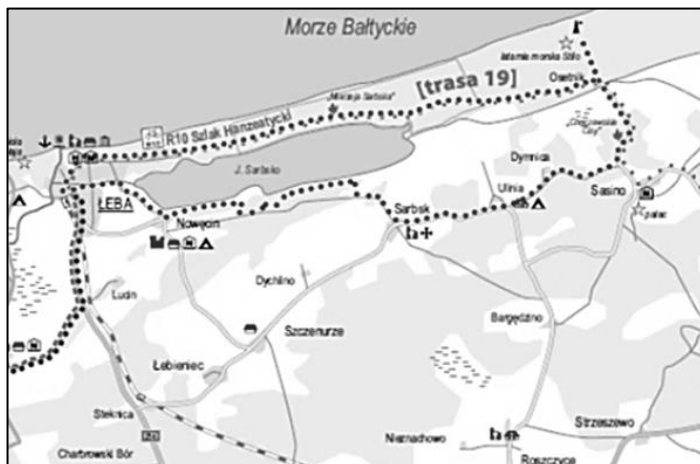
Fotografie przedstawiają formy terenu powstałe w wyniku działania procesów rzeźbotwórczych. Wskaż formę, która nie spełnia elementu przyporządkowania.

Zadanie 12. (0-1pkt)

Jezioro Sarbsko jest płytkim jeziorem. Jego maksymalna głębokość wynosi 3,2 m. Na północnym wysokim brzegu znajdują się wydmy, których wysokość dochodzi do 22 m n.p.m. Od morza oddziela je piaszczysty wał. Jakiego pochodzenia jest to jezioro?

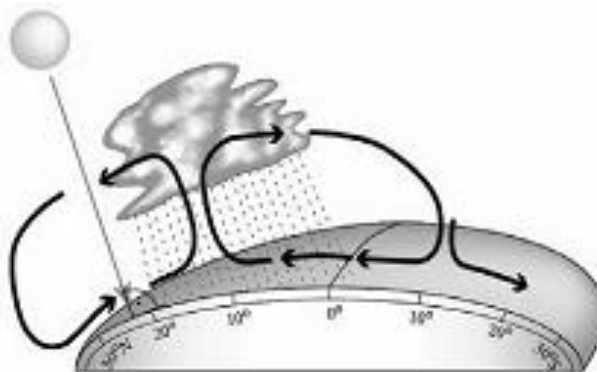
- A. Polodowcowe cyrkowe.
- B. Krasowe.
- C. Przybrzeżne.
- D. Polodowcowe morenowe.

Zadanie 13. (0-1pkt)

Rysunek przedstawia cyrkulację pasatową w dniu:

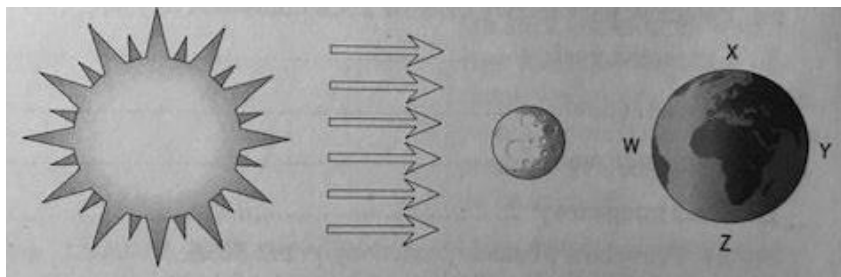
- A. 22 czerwca.
- B. 23 września.
- C. 22 grudnia.
- D. 21 marca.

Zadanie 14. (0-1pkt)

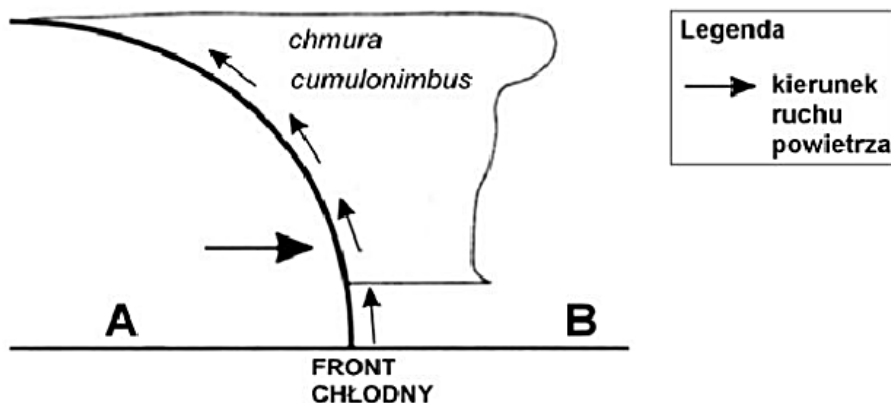
Rysunek przedstawia wzajemne położenie Słońca, Księżycy i Ziemi w pewnym momencie. W których spośród oznaczonych miejsc na Ziemi występuje wtedy odpływ?

- A. W
- B. Y
- C. X i Z
- D. Y i W

Zadanie 15. (0-1pkt)

Na schemacie przedstawiono sytuację, w której front chłodny przemieszcza się z miejsca A do miejsca B.

Spośród podanych zdań wskaż zdanie prawdziwe.

- A. Po przejściu frontu temperatura powietrza w miejscu B wzrośnie.
- B. Masa powietrza, która przemieszcza się nad miejscem A, "wślizguje się" wolno nad masę powietrza zalegającego przy powierzchni Ziemi.
- C. Gdy nadciąga front zimny, tworzą się chmury burzowe, dające obfite i krótkotrwałe opady.
- D. Nadejście tego frontu powoduje powstanie chmur warstwowo-deszczowych, dających długotrwałe opady.

Zadanie 16. (0-1 pkt)

Podkreśl czynnik geograficzny, który w największym stopniu wpływa na rozkład temperatury powietrza w Europie wzdłuż równoleżnika 54°N.

- A. Odległość od morza.
- B. Pokrycie terenu.
- C. Ukształtowanie powierzchni.
- D. Wysokość n.p.m.

Zadanie 17. (0-1pkt)

Spośród wymienionych par stref klimatycznych podkreśl tę, która sąsiaduje bezpośrednio ze strefą, w której mieszkasz.

- A. Równikowa i podrównikowa.
- B. Umiarkowana i okołobiegunowa.
- C. Podzwrotnikowa i umiarkowana.
- D. Podzwrotnikowa i okołobiegunowa.

Zadanie 18. (0-1pkt)

Na rysunku zaznaczono główne kierunki napływających nad Polskę mas powietrza. Masy powietrza polarno-morskiego oznaczono cyfrą:

- A. 1
- B. 3
- C. 4
- D. 5

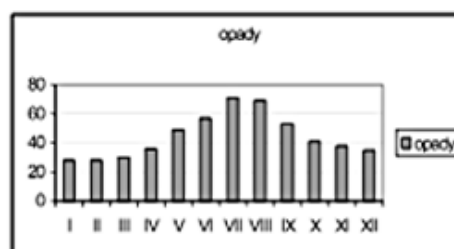
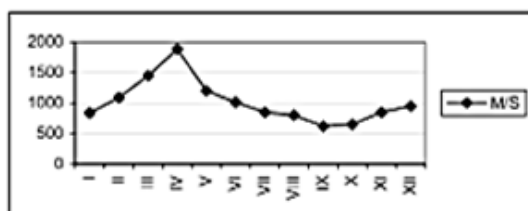

Zadanie 19. (0-1pkt)

Analizując wykres rocznych zmian przepływu Wisły pod Tczewem i wykres przedstawiający rozkład opadów w ciągu roku w Tczewie wybierz właściwą odpowiedź.

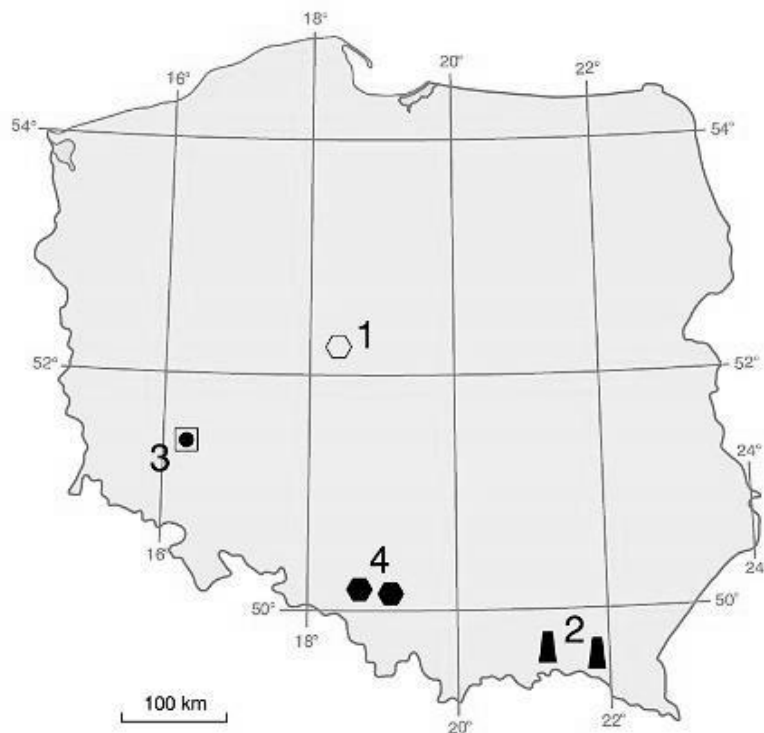
Najwyższe przepływy wód na Wiśle są wynikiem:

- A. dużych opadów deszczu.
- B. dużych opadów śniegu.
- C. dużych opadów deszczu i śniegu.
- D. topnienia śniegu.

Mapa do zadań 20 i 21.

Na mapie konturowej Polski zaznaczono cyframi miejsca wydobywania czterech surowców mineralnych.

Zadanie 20. (0-1 pkt)

Cyfrą 1 oznaczono miejsce wydobywania:

- A. soli kamiennej.
- B. węgla brunatnego.
- C. siarki.
- D. węgla kamiennego.

Zadanie 21. (0-1 pkt)

Surowiec oznaczony cyfrą 3 należy do grupy surowców:

- A. skalnych.
- B. energetycznych.
- C. chemicznych.
- D. metalicznych.

Zadanie 22. (0-1pkt)

Korzystając z załączonej mapy wskaż najkrótszą drogę wodną, którą można dopłynąć z Krakowa do Poznania.

- A. Wisła – Brda – kanał Bydgoski – Noteć – Warta.
- B. Wisła – kanał Bydgoski – Narew – Warta.
- C. Wisła – Brda – Kanał Bydgoski – Kanał Notecki – Noteć – kanał Ślesiński – Warta.
- D. Wisła – kanał Brdy – Noteć – Warta.

Zadanie 23. (0-1pkt)

Rozpoznaj na podstawie opisu krainę geograficzną.

Kraina ta zbudowana jest z wapieni jurajskich. W południowej części jest porożcinana dolinami krasowymi. Niektóre wapienne ostańce zwieńczone są ruinami zamków obronnych.

- A. Wyżyna Lubelska.
- B. Wyżyna Śląska.
- C. Wyżyna Kielecko-Sandomierska.
- D. Wyżyna Krakowsko-Częstochowska.

Zadanie 24. (0-1pkt)

Wieżyca (329 m n.p.m.) to najwyższe wzniesienie obszaru pojezierzy w Polsce. Jest to forma terenu o pochodzeniu:

- A. wulkanicznym.
- B. krasowym.
- C. tektonicznym.
- D. polodowcowym.

Zadanie 25. (0-1pkt)

Lej depresyjny - obszar obniżonego poziomu wód podziemnych, utworzony w wyniku działalności antropogenicznej wskutek nadmiernego, punkowego wypompowywania wody na danym obszarze.

Który typ obszaru jest szczególnie narażony na powstanie leja depresyjnego?

- A. Okolice kopalni odkrywkowej węgla brunatnego.
- B. Tereny rolnicze.
- C. Obszary leśne.
- D. Okolice huty miedzi.

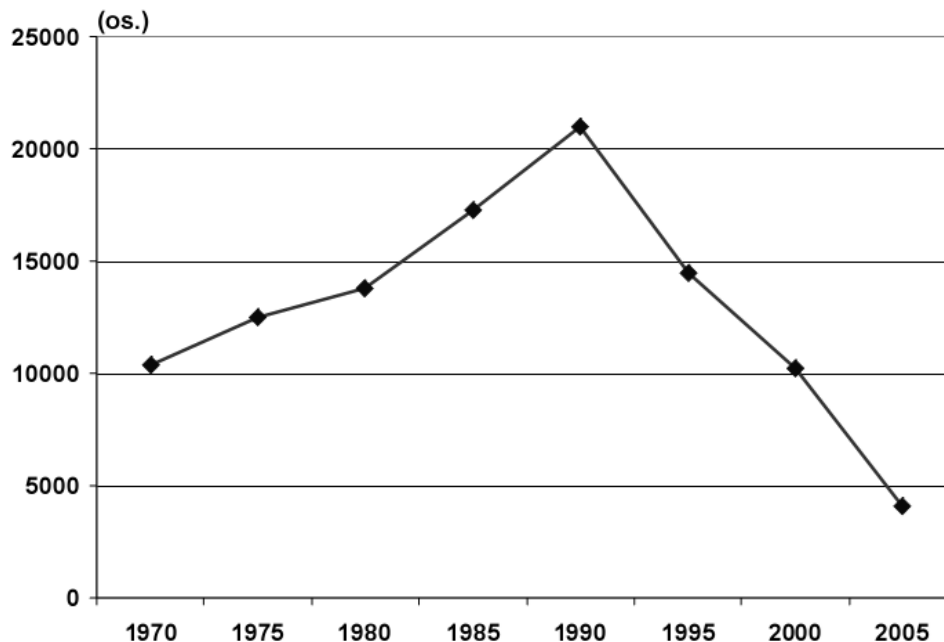
Zadanie 26. (0-1pkt)

Wskaz zdanie, które poprawnie opisuje różnice między Morzem Bałtyckim i Morzem Północnym.

- A. Bałtyk ma wyższe zasolenie niż Morze Północne.
- B. Wody powierzchniowe Bałtyku mają średnią temperaturę niższą niż wody Morza Północnego.
- C. Maksymalna głębokość Bałtyku jest większa niż Morza Północnego.
- D. Pływy morskie na Bałtyku są większe niż w Morzu Północnym.

Zadanie 27. (0-1pkt)

Wykres przedstawia hipotetyczne wartości przyrostu rzeczywistego na pewnym obszarze w latach 1970 – 2005.

Aby tendencja zmiany przyrostu rzeczywistego w latach 1990 – 2005 uległa zahamowaniu powinny nastąpić:

- A. wzrost liczby zgonów i wzrost liczby emigrantów.
- B. spadek liczby urodzeń i wzrost liczby emigrantów.
- C. spadek liczby urodzeń i spadek liczby imigrantów.
- D. wzrost liczby urodzeń i wzrost liczby imigrantów.

Zadanie 28. (0-1pkt)

Różnica wysokości między Śnieżką a Wrocławiem wynosi 1450 m. Temperatura obniża się o $0,6^{\circ}\text{C}$ na każde 100 m różnicy wysokości. Jakiej temperatury można spodziewać się na Śnieżce, gdy we Wrocławiu jest 17°C ?

- A. 0°C .
- B. $8,3^{\circ}\text{C}$.
- C. $8,7^{\circ}\text{C}$.
- D. $16,4^{\circ}\text{C}$.

Zadanie 29. (0-1pkt)

Wybierz prawidłowe zakończenie zdania. *Erozja gleb polega na:*

- A. gromadzeniu metali ciężkich.
- B. podnoszeniu poziomu wód gruntowych.
- C. usuwaniu i przemieszczaniu cząstek mineralnych i organicznych.
- D. obniżaniu poziomu wód gruntowych.

Zadanie 30. (0-1pkt)

Za największą pod względem powierzchni gminę w Polsce, która jest położona nad morzem uznaję się:

- A. Gminę Świnoujście.
- B. Gminę Kołobrzeg.
- C. Gminę Międzyzdroje.
- D. Gminę Wolin.

Zadanie 31. (0-1pkt)

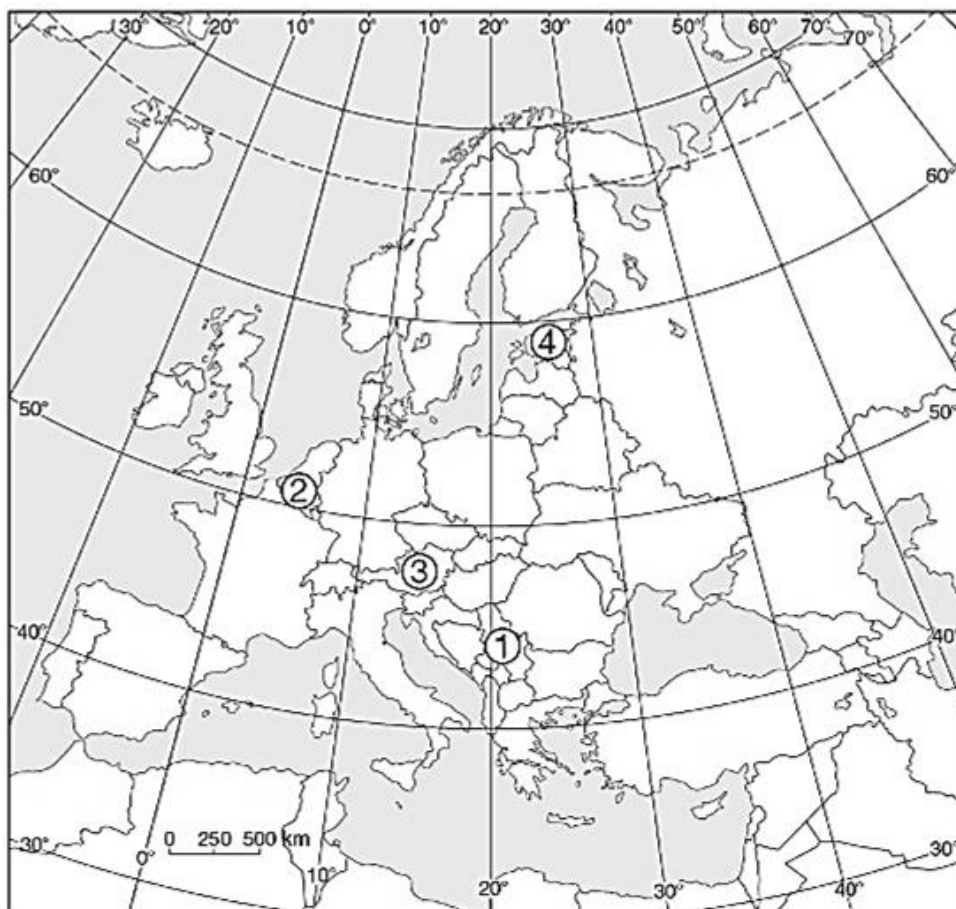
Wskaż grupę państw posiadających wspólną walutę – Euro.

- A. Niemcy, Czechy, Słowacja, Litwa.
- B. Estonia, Austria, Norwegia, Francja.
- C. Hiszpania, Włochy, Dania, Holandia.
- D. Portugalia, Belgia, Grecja, Łotwa.

Zadanie 32. (0-1 pkt)

Wskaż punkt zawierający prawidłowe zestawienie nazw państw zaznaczonych na mapie Europy cyframi.

A. 1 – Bośnia i Hercegowina,	2 – Holandia,	3 – Węgry,	4 – Litwa.
B. 1 – Macedonia,	2 – Niemcy,	3 – Austria,	4 – Estonia.
C. 1 – Szwajcaria,	2 – Luksemburg,	3 – Czechy,	4 – Bułgaria.
D. 1 – Serbia,	2 – Belgia,	3 – Austria,	4 – Estonia.

Zadanie 33. (0-1pkt)

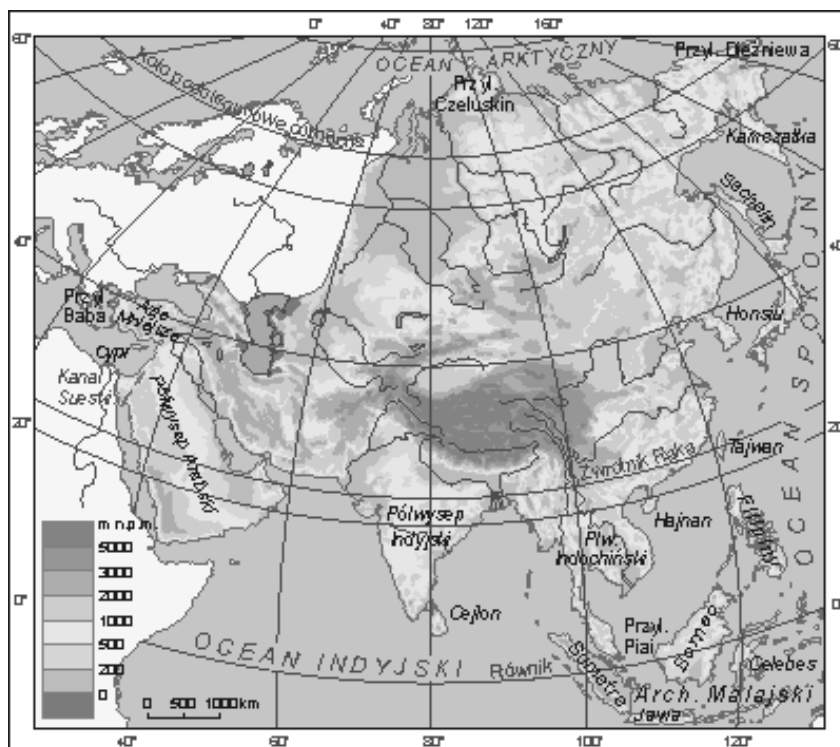
Wskaż miejscowość, w której najwcześniej jest zachód Słońca.

- A. Berlin.
- B. Paryż.
- C. Londyn.
- D. Warszawa.

Zadanie 34. (0-1pkt)

Wśród podanych obiektów geograficznych wskaż ten, który nie tworzy granicy Azji z Europą.

- A. Lena.
B. Dardanele
C. Ural.
D. Morze Egejskie.

Zadanie 35. (0-1 pkt)

WHO to agenda Organizacji Narodów Zjednoczonych zajmująca się problemami:

- A. nauki i kultury.
B. zdrowia ludności.
C. rolnictwa i wyżywienia ludności
D. ochrony środowiska.

BRUDNOPIS